

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/55/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6922201379
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6922201379.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudkýň JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Renáty Deákovej ako členiek senátu, vo veci starostlivosti o maloletú F. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa rodičov: matky F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, E. F., prechodne bytom Z., časť V. XX a otca O. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, E. F., v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 4P/29/2022 - 95 zo dňa 11. augusta 2022 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o zvýšení výživného zo strany otca na maloleté dieťa v spojení s III. výrokom o určení zameškaného výživného m e n í tak, že otec je p o v i n n ý platiť zvýšené výživné na maloletú F. X., nar. XX.XX.XXXX v sume 80,- eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc dňom 26.04.2022 a zameškané výživné za obdobie od 26.04. 2022 do 31.07.2022 vo výške 156,51 € s a otcovi maloletej p o v o ľ u j e splácať počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, v mesačných splátkach po 30,- € spolu s bežným výživným, k rukám matky maloletého dieťaťa s tým, že nesplnenie č o i len jednej splátky alebo jej časti riadne a včas má za následok splatnosť celého zostávajúceho zameškaného výživného, čím s a m e n í rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 2P/65/2016-14 zo dňa 13.04.2016 v časti bežného výživného.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo IV. výroku o náhrade trov konania z r u š u j e.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie neschválil rodičovskú dohodu o zvýšení výživného na maloletú F. X., nar. XX.XX.XXXX (I. výrok); uložil otcovi povinnosť platiť zvýšené výživné na maloletú F. X., nar. XX.XX.XXXX v sume 80,- eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc dňom 26.04.2022 (II. výrok); ako aj povinnosť zaplatiť zameškané zvýšené výživné za obdobie od 26.04.2022 do 31.08.2022 na maloletú F. X., nar. XX.XX.XXXX v sume 204,40 eur v 30,- eur mesačných splátkach tiež k rukám matky maloletého dieťaťa spolu s bežným výživným, počnúc dňom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok, konštatoval zmenu rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/65/2016-14 zo dňa 13.04.2016 v časti bežného výživného (III. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania (IV. výrok).

2. Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že matka maloletej svoj návrh ohľadne výšky výživného v priebehu konania menila. Spočiatku žiada uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloletú vo výške 250,- € mesačne, počnúc dňom 25.04.2022, vždy k 25. dňu v mesiaci k rukám matky a zameškané výživné zaplatiť do 25 dní od právoplatnosti rozsudku. Neskôr žiadala

výživné vo výške 40,- € mesačne počnúc dňom 01.08.2022 a na pojednávaní napokon uzatvorila s otcom maloletej rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej sa otec zaväzuje platiť zvýšené výživné v sume 40,- € mesačne na maloletú, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa počnúc dňom 01.08.2022, čím sa mení rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/65/2016-14 zo dňa 13.04.2016 v časti bežného výživného. Matka pôvodný návrh na začatie konania odôvodňovala tým, že otec maloletej v nadmernej miere požíva alkoholické nápoje a pod ich vplyvom je agresívny, preto s ním prerušila spolužitie a odsťahovala sa do Tornale, odvtedy otec na výživu dcéry neprispieva. Styk otca s dieťaťom žiadala zakázať z dôvodu, že otec na dcéru ako alkoholik zle vplyva. Neskôr, keď už žiadala zvýšiť výživné len na sumu 40,- € mesačne počnúc dňom 01.08.2022 to matka odôvodnila tým, že od septembra maloletá nastúpi do základnej školy, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Styk otca s dcérou už nežiadala zakázať argumentujúc, že otec sa s dcérou stretáva a ona mu problém v styku nerobí. Kolízny opatrovník s uzavretou rodičovskou dohodou nesúhlasil z dôvodu, že rodičmi navrhovaná suma zvýšeného výživného je podľa jeho názoru príliš nízka, navrhol zvýšiť výživné na sumu 90,- eur mesačne, pretože otec má možnosti a schopnosti sa zamestnať, má tiež vzdelanie, čo zvyšuje jeho uplatnenie na pracovnom trhu.

3. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil nasledovný skutkový stav:

4. Naposledy boli rodičovské práva a povinnosti k maloletej upravené rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/65/2016-14 zo dňa 13.04.2016, právoplatným dňa 27.04.2016, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, otec bol zviazaný povinnosťou prispievať na výživu maloletej výživným v minimálnom zákonom rozsahu, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, počnúc dňom 01.04.2016, styk otca s maloletou upravený nebol.

5. V čase poslednej úpravy výživného mala maloletá 3 mesiace, jej celodennú starostlivosť zabezpečovala matka, ktorá s ňou bola v tom čase na materskej (rodičovskej) dovolenke a poberala rodičovský príspevok v sume 230,- € mesačne.

6. Ďalšie vyživovacie povinnosti matka nemala, ani nevlastnila majetok väčšej hodnoty. Styk otca s maloletou sa pravidelne realizoval, preto ho matka nežiadala upraviť.

7. Otec bol v tom čase nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, poberal dávku v hmotnej núdzi vo výške 124,- € mesačne. Dcére zakupoval potrebné veci ako plienky a oblečenie. Ani otec ďalšie vyživovacie povinnosti v tom čase nemal.

8. Pokiaľ ide o súčasné pomery, matka nevlastní žiadnu nehnuteľnosť ani motorové vozidlo. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Od 11.02.2019 je evidovaná ako uchádzača o zamestnanie, aktuálne poberať dávky v hmotnej núdzi v sume 179,- eur mesačne, otec spolu s maloletou F. sú spolu posudzovanými osobami na účely priznania a výplaty tejto dávky. Matka je tiež poberateľkou prídavku na dieťa, aktuálne v sume 25,88 eur mesačne. Na pojednávaní uviedla špecifikovala mesačné výdavky na oblečenie vo výške 40,- až 50,- €, za internet vo výške 15,- €, uviedla, že zvyšné peniaze minie na stravu, výdavky na lieky nemá, ani na vodu, pretože ju čerpá zo studne, elektrinu platí podľa dohody jej brat. Bývajú v dome rodičov, ktorý je rozdelený. V zime kúria drevom, ktoré zakúpili jej rodičia. Ďalej uviedla, že dcéra otca navštevuje pravidelne, skoro každý týždeň od piatku do nedele, niekedy sa u otca zdrží aj cez týždeň, niekedy aj dlhšie. Otec jej stále niečo kúpi, či už sladkosti, potraviny alebo aj oblečenie. Do materskej školy F. nechodila, nakoľko mala dvakrát operovanú ruku, ktorú mala zlomenú a matka sa bála, aby jej deti neublížili, a taktiež preto, že škôlka bola pre Covid-19 zatvorená. Od septembra 2022 dcéra nastúpi do prvej triedy základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Cestovné z Behyniec do Tornale pre dve osoby stojí 1,- euro, dcéra bude mať preukážku, cestovné by malo mesačne stáť cca 30,- eur.

9. Ohľadne aktuálnych pomerov otca súd prvej inštancie zistil, že tento taktiež nevlastní žiadnu nehnuteľnosť ani motorové vozidlo. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Je v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 07.09.2018. Na pojednávaní uviedol, že má výdavky na exekúciu súvisiacu s poisťkou na auto vo výške 20,- eur, tiež má nedoplatky na poisťnom približne 20,- eur. Žije s rodičmi, iné výdavky nemá. Všetky výdavky hradia jeho rodičia. Zo sumy 63,- eur chce platiť výživné. Tento príjem má dostávať len od budúceho mesiaca (t.j od septembra 2022, nakoľko súd prvej inštancie rozhodol v auguste 2022 - poznámka odvolacieho súdu). Ďalej uviedol, že má problémy s tlakom a cievami, za lieky

platí približne 7,- eur mesačne. Naposledy pracoval dva mesiace v Nemecku, pre zdravotné problémy sa však v septembri minulého roka musel z Nemecka vrátiť, odvtedy nikde nepracoval.

10. Súd prvej inštancie z pracovných ponúk zverejnených Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny s miestom výkonu práce v okrese Rimavská Sobota na jeho internetovej stránke dňa 11.08.2022 zistil niekoľko desiatok voľných pracovných miest s požiadavkou na základné vzdelanie, prípadne nižšie stredné odborné vzdelanie, okrem iných aj nasledovné voľné pracovné miesta na pracovný pomer na neurčitý čas, prípadne na dobu určitú:

- pomocný pracovník v kuchyni - 1 voľné miesto, základná zložka mzdy 646,- eur za mesiac, práca na plný úväzok, práca vhodná aj pre absolventa, na jednozmenný pracovný čas;
- pomocný robotník vo výrobe karavanov - 30 voľných pracovných miest, s miestom výkonu práce na Slovensku aj v Maďarsku so zabezpečenou dopravou, základná zložka mzdy 646,- eur za mesiac, práca vhodná aj pre absolventa, bez požiadavky na odbornú prax, trojzmenný pracovný čas;
- montážny pracovník s miestom výkonu práce Z. - 4 voľné pracovné miesta, základná zložka mzdy 850,- eur mesačne, pracovný pomer na dobu určitú 12 mesiacov, práca od 06.00 hod. do 14.00 hod.

11. Okrem už vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie zo správy z prešetrenia pomerov rodičov a mal. dieťaťa zistil, že pre jazykovú bariéru u menovaných sa podarilo zistiť iba niektoré informácie. Z uvedeného dôvodu nebolo možné vykonať ani pohovor s maloletým dieťaťom. Bolo zistené, že matka s maloletým dieťaťom obýva časť rodinného domu so samostatným vchodom. V tejto časti podľa slov matky okrem nich nikto iný nebyva. Domácnosť pozostáva z 1 priestrannej miestnosti, ktorá je čiastočne predelená, kde sa nachádza kuchyňa. Domácnosť je vybavená základným nábytkom. Elektrina je k dispozícii, vodu si nosia zo studne. Hygiena bývania je priemerná. Ošetrojúcou lekárkou maloletej je U. I. (podľa vyjadrenia otca na pojednávaní), matka si na priezvisko lekárky maloletého dieťaťa nevedela spomenúť nielen počas sociálneho zisťovania, ale ani na súdnom pojednávaní. Maloletá bola v čase sociálneho zisťovania oblečená v čistom oblečení, primerane počasiu, javila sa byť v domácnosti matky spokojná. Matka tiež preukázala dostatok oblečenia a hygienických potrieb pre maloletú.

12. Otec maloletej býva v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi. Dom je po celkovej rekonštrukcii (strecha, fasáda, okná), jeho vlastníkom sú rodičia otca maloletého dieťaťa. Interiér domu pozostáva z 3 izieb, kuchyne a ďalšieho príslušenstva, chodby, kúpeľne a WC. Nábytok v izbách je zariadený štandardným nábytkom. V spálni sa nachádzajú dve postele, skrine, komoda a TV, koberec. Obývacia izba je zariadená štandardným nábytkom. Kuchyňa pozostáva z kuchynskej linky, stolíka so stoličkami, chladničky, elektrospotrebičov. V kúpeľni sa nachádza vaňa, práčka, umývadlo a WC. Hygiena a poriadok boli v čase sociálneho zisťovania na dobrej úrovni. V rodinnom dome je zavedená elektrická energia, voda a kúrenie je na tuhé palivo (piecka). V dome sú vytvorené vhodné podmienky na prípravu stravy a sanitárne vybavenie. Otec počas sociálneho zisťovania okrem iného uviedol, že jeho príjem tvoria príležitostné brigády. K pravidelným výdavkom patrí poplatok za elektrinu v sume 120,- eur mesačne, výdavky na stravu, hygienu, oblečenie a iné nepredvídateľné výdavky. V čase sociálneho zisťovania sa maloletá F. nachádzala u otca, kde aj prespala. Otec preukázal ošatenie a obuv pre maloletú. Maloletá bola u otca aj dlhšiu dobu, jeden mesiac. Otec počas šetrenia uviedol, že bol spolu posudzovanou osobou spolu s matkou a celú štátnu dávku dával k rukám matky. Spolu so starými rodičmi sa snažia v rámci finančných možností maloletej kúpať potrebné veci.

13. Súd prvej inštancie na základe takto vykonaného dokazovania porovnávajúc rozhodujúce okolnosti v čase predchádzajúceho rozhodnutia upravujúceho vyživovaciu povinnosť otca k mal. dieťaťu s okolnosťami zistenými v čase jeho rozhodovania dospel k záveru, že v zmysle § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon o rodine“) došlo k podstatnej zmene pomerov tak u rodičov, ako aj mal. dieťaťa odôvodňujúcu novú úpravu vyživovacej povinnosti otca k mal. dieťaťu. Súd prvej inštancie poukázal na uplynutie značného časového obdobia 6 rokov od poslednej úpravy výživného a skutočnosť, že maloletá mala vtedy len necelé 3 roky, bola batolaťom a jej celodennú starostlivosť zabezpečovala matka, kým v súčasnosti má maloletá 6,5 roka a od septembra 2022 nastúpi do 1. ročníka základnej školy v meste Tornaľa, čím vzniknú nové výdavky na nákup školských potrieb, školskej tašky a cestovné z bydliska maloletej do základnej školy a späť vo výške 30,- eur mesačne. Za toto obdobie sa matke nepochybne zvýšili výdavky spojené s upokojovaním základných životných potrieb maloletej, najmä výdavky na stravu vzhľadom na výrazný nárast cien tovarov a služieb, najmä základných potravín a energií, ako aj výdavky oblečenie vzhľadom na vek maloletej, na ktoré prispieva otec za pomoci svojich rodičov.

14. Súd prvej inštancie pri stanovení novej výšky výživného nevychádzal z faktických príjmov, ale potenciálnych príjmov otca maloletej riadiac sa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Z výsledkov vykonaného dokazovania na jednej strane síce vyplýva, že otec je dlhodobo (takmer 4 roky) nepretržite vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, na druhej strane z jeho výpovede vyplýva, že naposledy pracoval v Nemecku, a to iba dva mesiaca, odkiaľ sa vrátil v septembri 2021, teda takmer pred rokom a odvtedy podľa vlastných slov nikde nepracoval. Podľa súdu prvej inštancie je teda zrejmé, že otec pracovať ani nechce, minimálne nie v pracovnoprávnom vzťahu na pracovnú zmluvu, či dohodu o vykonaní práce. Súd prvej inštancie poukázal taktiež na tú skutočnosť, že z vykonaného dokazovania zistených niekoľkých voľných pracovných miest bez potreby pracovných skúseností, či bez potreby akejkoľvek kvalifikácie, alebo len nižšieho stredného odborného vzdelania, ktorým otec disponuje, zverejnených úradom práce, sociálnych vecí a rodiny ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že otec vzhľadom na svoj vek 28 rokov a nezistené také závažné zdravotné problémy ani iné obmedzenia brániace mu vo výkone povolania minimálne pri obsluhu výrobných zariadení a montážnych liniek, či pomocných prác v kuchyni by sa mohol reálne zamestnať nielen na západnom Slovensku, kde nie je problém aj pre menej kvalifikovaného zamestnanca bez akýchkoľvek pracovných skúseností nájsť si primerane ohodnotenú prácu aj vo vyššej sume, ako je minimálna mzda (ktorá na území SR za rok 2022 predstavuje čiastku 646,- eur mesačne), ale aj v mieste svojho bydliska v okrese Rimavská Sobota a tým by mohol dosahovať pravidelný príjem z pracovnej činnosti, z ktorého by bol schopný si plniť súdom určené zvýšené výživné k svojej jedinej maloletej dcére. Súd pri stanovení tejto výšky zohľadnil skutočnosť, že otec sa s maloletou dcérou pravidelne stretáva a zabezpečuje jej potrebné veci za pomoci svojich rodičov nad rozsah určeného výživného, opätovne však poukázal na vznik nových výdavkov na maloletú v súvislosti s jej povinnou školskou dochádzkou a na to, že v dôsledku jej plnenia dlhšie pobyty maloletej v domácnosti otca a starých rodičov nebudú ďalej možné, s výnimkou letných prázdnin. Súd prvej inštancie dodal, že okolnosť, že otec nemá záujem pracovať, nemôže byť vyhodnotená v neprospech maloletého dieťaťa, ktoré je svojou výživou z hľadiska upokojovania svojich odôvodnených základných životných potrieb na neho odkázané. S poukazom na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine súd prvej inštancie nechal pri určení novej výšky výživného do úvahy výdavky otca na exekúcie, či nedoplatky na poisťovní, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, výživné na maloleté dieťa je prednostnou pohľadávkou. Žiadne ďalšie výdavky otca v konaní zistené neboli, nakoľko výdavky spojené s jeho bývaním, hygienou, či stravou hradia podľa samotného vyjadrenia otca jeho rodičia.

15. Podstatnú zmenu pomerov konštatoval súd prvej inštancie aj u matky maloletej, nakoľko v čase posledného rozhodnutia bola na rodičovskej dovolenke a poberala rodičovský príspevok v sume 203,- eur mesačne a prídavky na maloleté dieťa. Od 11.02.2019 doposiaľ je nezamestnaná a je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi v sume 179,- eur mesačne spolu s posudzovanými osobami, a to otcom maloletého dieťaťa a maloletou F.. Súd prvej inštancie konštatoval aj u matky maloletej reálnu možnosť sa zamestnať v meste Rimavská Sobota, ktoré je bližšie k jej bydlisku ako mesto Revúca, minimálne tiež ako pomocný pracovník v kuchyni a tým reálnu možnosť dosahovať primeraný príjem na zvýšenie jej a dcérinej životnej úrovne.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené zohľadniac zákonné kritéria uvedené v ust. § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. m. p.“), § 62 ods. 1 až 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine s prihliadnutím na záujem mal. dieťaťa a jeho odôvodnené potreby súd prvej inštancie neschválil rodičovskú dohodu ohľadne výšky výživného a zvýšil výživné zo strany otca na maloleté dieťa na sumu 80,- € mesačne, počnúc dňom podania návrhu matky na začatie konania, t.j. dňom 26.04.2022.

17. Vzhľadom na zvýšenie výživného od 26.04.2022 súd prvej inštancie následne vyčíslil zameškané výživné za obdobie od 26.04.2022 do 31.08.2022 vo výške 204,40 € nasledovne:

18. Keďže mesačné minimálne zákonné výživné činilo do 30.06.2022 sumu 29,87 € a zvýšené výživné 80,- €, rozdiel činil 50,13 €, preto zameškané výživné za pomernú časť mesiaca apríl 2022, t.j. 5 dní činilo 8,35 € (5 x 1,67 €) a za celé dva mesiace máj a jún 2022 100,26 €. Od 01.07.2022 činilo minimálne výživné sumu 32,11 €, rozdiel oproti zvýšenému výživnému tak činil 47,89 €, preto zameškané výživné za dva mesiace júl a august 2022 činilo 95,78 €. Keďže otec na zvýšené výživné nič neuhradil, zameškané výživné s prihliadnutím na jeho výšku a majetkové pomery otca súd prvej inštancie uložil otcovi splatiť

po 30,- Eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc dňom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok v prípade ich nedodržania.

19. Na záver súd prvej inštancie konštatoval zmenu rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/65/2016-14 zo dňa 13.04.2016 v časti bežného výživného.

20. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ust. § 52 C. m. p. s odôvodnením, že žiaden z účastníkov si náhradu trov konania neuplatnil.

21. Proti II. a III. výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej. Rozsudok súdu prvej inštancie považoval podľa obsahu odvolania za nesprávny z dôvodov uvedených v § 62 ods. 1 C. m. p. a v § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. s. p.“), t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Otec v odvolaní uviedol, že je nezamestnaný, bude poberať od úradu práce len 63,- € mesačne. Prácu si hľadá a chce sa zamestnať, v jeho regióne je to však ťažké, hlavne keď patrí do rómskej menšiny. Jeho rodičia, s ktorými žije momentálne v spoločnej domácnosti, nie sú povinní starať sa o jeho výdavky, či (do)platiť výživné.

22. Otec ďalej poprel tvrdenia matky uvedené v návrhu na začatie konania, že je alkoholik, pravidelne a nadmerne požíva alkoholické nápoje. Uviedol, že si vypije len vo výnimočných prípadoch ako sú oslavy a iné ďalšie prípady. Keby to bola pravda a bol by agresívny, asi by matka nepustila dcéru k nemu a jeho rodičom. Hádky a konflikty medzi ním a matkou maloletej nastali podľa otca z dôvodu, že navrhovateľka veľmi často nevarila, neupratovala.

23. Otec napokon vyčítal súdu prvej inštancie, že neupravil jeho styk s mal. dieťaťom.

24. Otec maloletej preto podľa obsahu odvolania navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol (keďže v odvolacom návrhu požadoval zachovanie jeho vyživovacej povinnosti v minimálnom zákonnom rozsahu) a upravil styk otca s maloletou.

25. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v najlepšom záujme maloletej a nemá voči nemu žiadne námietky.

26. Matka maloletej sa v odvolacom konaní nevyjadřila.

27. Otec maloletej sa k vyjadreniu kolízneho opatrovníka nevyjadřil.

28. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní otca maloletej podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec nielen v rozsahu odvolania v zmysle § 65 C. m. p., nakoľko sa jedná o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 C. m. p. v spojení s druhou časťou, prvou hlavou, piatym dielom C. m. p. upravujúcim konania vo veciach starostlivosti o maloletých, pod ktoré v zmysle § 111 písm. c) C. m. p. spadá aj konanie o výžive maloletého), nielen z dôvodov vymedzených v odvolaní v zmysle § 66 C. m. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 68 C. m. p. z dôvodu, že to nepovažoval pre zistenie skutočného stavu vecí za potrebné a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v II. výroku o zvýšení výživného len formálne zmenil podľa § 388 C. s. p., v III. výroku o určení zameškaného výživného zmenil podľa § 388 C. s. p. a v závislom IV. výroku o náhrade trov konania zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. d) C. s. p. z nasledovných dôvodov:

29. Pokiaľ ide o II. výrok napadnutého rozsudku o zvýšení výživného, odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie naň sa viažucim a na toto poukazuje. Tento výrok odvolací súd len formálne zmenil, pretože z dôvodov uvedených nižšie bolo potrebné obsahovo zmeniť III. výrok o určení zameškaného výživného a tým, že súd prvej inštancie o zmene pôvodného rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/65/2016-14 zo dňa 13.04.2016 v časti bežného výživného nerozhodol v rámci II. výroku, alebo samostatným výrokom (hoc sa aj nachádzajúcim za III. výrok), ale len formou dovetku za III. výrok o určení zameškaného výživného, odvolací súd len

pre prehľadnosť a určitosť výrokovej časti rozhodol o zmene II. a III. výroku jedným výrokom. Určenie zameškaného výživného v III. výroku napadnutého rozsudku je už len dôsledkom zvýšenia výživného.

30. Na zdôraznenie obsahovej vecnej správnosti II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, reagujúc na odvolacie dôvody otca maloletej udáva, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci pre potreby rozhodnutia o výživnom a vec správne právne posúdil.

31. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd prvej inštancie určil vyživovaciu povinnosť otca voči mal. F. X. nie vzhľadom na jeho v súčasnosti, resp. v krátkej budúcnosti očakávaný dosahovaný príjem, ale vzhľadom na potenciálny príjem, ktorý by mohol dosahovať pri využívaní svojich schopností a možností, čo je v súlade s ust. 75 ods. 1 Zákona o rodine, nakoľko nevzhladol relevantný dôvod, aby sa otec vzdal pracovných možností v jeho regióne. Odvolanie otca maloletej založené na tom, že súd prvej inštancie nevychádzal z jeho reálnych príjmových pomerov tak nie je dôvodné. Odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci a stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na zvýšenie výživného na maloletú zo strany otca s prihliadnutím na jeho schopnosti a možnosti dosahovať vyšší príjem vzhľadom na pracovné ponuky v danom regióne. K potencialite príjmov otca ako kritéria pre určovanie výživného odvolací súd dopĺňa, že nie je ani podstatné, či v čase rozhodnutia súdu (či už prvej inštancie alebo odvolacieho) o výživnom potenciálna práca je ešte stále ponúkaná. V tomto prípade bol výživné zvýšené od 26.04.2022, dôležité teda je, či v rozhodujúcom období mohol otec dosahovať vyšší príjem (zo zamestnania). Ak otec uvedenú možnosť nevyužil, nevyužil svoje možnosti a schopnosti (potentialitu príjmu). Ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine ako jedno z kritérií pre určenie výživného stanovuje nie reálne skutočné príjmy, ale reálne možné, potenciálne príjmy výživou povinného rodiča. Účelom a zmyslom uvedeného ustanovenia je totiž zabezpečenie výživného pre dieťa vychádzajúc z toho, že rodič by sa mal snažiť pre svoje dieťa zabezpečiť najlepší možnú životnú úroveň nielen pokiaľ ide o materiálne hodnoty, ale aj vzdelanie a pod. Na prijatie záveru, že pracovná ponuka je neaktuálna nestačí len tvrdenie otca, že príslušník rómskej menšiny sa ťažko zamestná v jeho regióne. Potentialitu príjmu z pracovných ponúk zistených súdom prvej inštancie by bol otec vierohodne vyvrátil len tak, že by sa bližšie o nich informoval, dojednal si stretnutie, prípadne pohovor, úprimne sa snažil uvedené pracovné miesto získať a v prípadnom výberovom konaní, či pracovnom pohovore by neuspel, o čom by predložil súdu doklad. Súd túto aktivitu rodiča nemôže nahradiť, nedisponuje totiž schopnosťami rodiča, preto rodič je ten, kto protidôkazom získaným spôsobom uvedeným vyššie môže záver súdu o potencialite príjmu rodiča vyvrátiť. Otec maloletej svoje tvrdenia o tom, že si hľadá prácu a chce sa zamestnať, o skutočnej snahe zabezpečiť si príjem podľa svojich schopností a možností, nepreukázal. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 1 Cz 27/68, publikované v Zbierke stanovísk NSSR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 5/1969, ktoré pri výklade ust. § 96 vtedy účinného zákona č. 94/1963 Zb. o rodine obdobného znenia, ako je ust. § 75 ods. 1 v súčasnosti účinného Zákona o rodine uviedol: „Pre určenie výšky výživného pre maloleté dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, vzdelaním, pracovnou skúsenosťou a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam rodičov.“

32. Dôvody uvádzané otcom v odvolaní, pre ktoré došlo k opusteniu spoločnej domácnosti matkou s maloletou boli relevantné v pôvodnom konaní o úprave rodičovských práv a povinností vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota č. k. 2P/65/2016, nie z hľadiska posudzovania výšky výživného v tomto konaní.

33. Odvolacie námietky otca maloletej tak neboli podkladom pre privodenie zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok obsahovo odlišné rozhodnutie vo veci o zvýšení výživného.

34. Z predošlého konania na Okresnom súde Rimavská Sobota, ani z tohto konania pred súdom prvej inštancie nevyplývala potreba upravovať styk otca s maloletou súdnym rozhodnutím, žiaden z účastníkov konania ju nežiadal upraviť vzhľadom na to, že styk otca s maloletou prebiehal v minulosti aj bez potreby jeho úpravy súdnym rozhodnutím. V takom prípade sa v zmysle § 25 Zákona o rodine styk rodiča s maloletým dieťaťom neupravuje. Ani v súdom prvej inštancie neschválenej rodičovskej dohode si rodičia neupravili styk otca s maloletou. Otec v odvolaní neuviedol, aké okolnosti sa zmenili, z akého dôvodu je úprava styku súdnym rozhodnutím už nutná a neuviedol ani konkrétnu úpravu styku,

nenavrhol, kedy a kde by sa malo stretávanie s maloletou dcérou začať a kedy a kde skončiť, frekvenciu stretávania a pod. Preto odvolací súd nevzhladol dôvod pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie spočívajúcu v doplnení jeho výrokovej časti o úpravu styku otca s maloletou.

35. Ako závislý od II. výroku v zmysle § 379 písm. a) C. s. p. odvolací súd preskúmal aj III. výrok o určení zameškaného výživného. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu určeniu obdobia, za ktoré vzniklo zameškané výživné ku dňu jeho rozhodnutia a v dôsledku toho aj k jeho nesprávnemu výpočtu. Splatnosť bežného výživného bola určená k 20. dňu v mesiaci vopred, t.j. splatnosť výživné za celý mesiac august 2022 nastala až 20.08.2022, toto výživné nebolo teda v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie (11.08.2022) ešte splatné. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zmenil III. výrok rozsudku súdu prvej inštancie a určil zameškané výživného len za obdobie od 26.04.2022 do 31.07.2022, t.j. o 47,89 € nižšie (zvýšené výživné 80,- € - pôvodné výživné 32,11 €).

36. Odvolací súd napokon preskúmal ako od II. a III. výroku vo veci samej závislý IV. výrok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Podľa ust. § 57 C. m. p. o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Keďže výrok o náhrade trov konania nie je svojou povahou rozhodnutím vo veci samej a žiaden z účastníkov si náhradu trov konania napokon neuplatnil (matka síce pôvodne v návrhu na začatie konania požadovala od otca náhradu trov konania, na pojednávaní však rovnako ako ostatní účastníci konania uviedla, že si trovy konania neuplatňuje, čo možno podľa obsahu považovať aj za späťvzatie návrhu na rozhodnutie o náhrade trov konania), čo konštatoval aj súd prvej inštancie, nebol daný dôvod na rozhodnutie o náhrade trov konania. Preto odvolací súd v zmysle § 389 od. 1 písm. d) C. s. p. tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie zrušil.

37. Z rovnakého dôvodu v zmysle § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 2 ods. 1 C. m. p. a § 57 C. m. p. odvolací súd nerozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol učinенý návrh na takéto rozhodnutie.

38. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola uložená peňažná povinnosť, možno na základe návrhu oprávneného vykonať exekúciu proti povinnému zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom hnuteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku a/alebo príkazom na zadržanie vodičského preukazu za splnenia zákonných podmienok (§ 50 ods. 1 v spojení s § 63 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, alebo vykonateľné rozhodnutie o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).